

CAN YOU ANSWER THESE QUESTIONS?

1. How did Rabbi Yehoshua's mother influence his spiritual and intellectual development?
2. What was Rabbi Yehoshua's most outstanding attribute?
3. To which tribe did Rabbi Yehoshua belong?
4. With which Roman emperor was Rabbi Yehoshua in close contact?
5. Give three examples of Rabbi Yehoshua's wisdom?

This and much more will be addressed in the sixth lecture of this series: "Rabbi Yehoshua: The Brilliant Advocate".

To derive maximum benefit from this lecture, keep these questions in mind as you listen to the tape and read through the outline. Go back to these questions once again at the end of the lecture and see how well you answer them.

PLEASE NOTE: This outline and source book was designed as a powerful tool to help you appreciate and understand the basis of Jewish History. Although the lectures can be listened to without the use of the outline, we advise you to read the outline to enhance your comprehension. Use it as well as a handy reference guide and for quick review.

THE EPIC OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series II Lecture #6

RABBI YEHOShUA: THE BRILLIANT ADVOCATE

I. Fortunate Is She Who Bore Him

A.

רבי יהושע בן חנניא: אשרי יולדתו. אבות ב:ה

לשון אשרי סתם הוא כלל וכולל כל המדות הטובות שהאדם מאושר בהם. פירוש רבינו יונה

שהיה בקי בכל דבר למוד ויועץ וקרוב למלכות. ואני שמעתי לפי שאמו גרמה לו שיהיה חכם שכל הימים שעברתו אמו היתה מחזרת בכל יום על כל בתי מדרשות שהיו בעיר ואומרת להם בבקשה מכם בקשו רחמים על העובר הזה שיהיה חכם. בגמרא ירושלמי. רש"י

[Rabban Yochanon ben Zakai describing] Rabbi Yehoshua ben Chanania: Fortunate (or praiseworthy) is she who bore him. **Avos 2:8**

The expression "fortunate" or "praiseworthy" (אשרי) without qualification indicates that it is all encompassing and [that Rabbi Yehoshua] embraced all the positive qualities for which a person is considered "fortunate" or "praiseworthy". **Commentary of Rabainu Yona ibid.**

[Rabbi Yehoshua] was an expert in all subjects of study, he was an adviser, and was close to the government. I have heard [that he grew up to be such a sage] because of his mother. The whole time that she was pregnant, she would go around to all the Study Halls in the city and ask them, "I beseech you, please pray that this fetus should grow up to be a sage." **Rashi ibid.**

B.

ראה את רבי יהושע וקרא עליו את מי יורה דעה. זכור אני שהיתה אמו מולכת עריסתו לבית הכנסת בשביל שיתדבקו אזניו בדברי תורה. ירושלמי במות א:

He (Rabbi Dosa ben Hyrkanus) saw Rabbi Yehoshua and cited the following Scripture regarding him: Whom shall He teach knowledge? and whom shall He make to understand doctrine? those that are weaned from the milk, and drawn from the breasts. (Isaiah 28:9) "I recall that his mother would bring his crib to the synagogue so that his ears would cling to the words of Torah." **Yerushalmi Yevomos 1:6**

C.

רבי יהושע: קרא לו החוט המשולש לא במהרה ינתק. אבות ד'רבי נתן יד:ג

Rabbi Yehoshua: He (Rabban Yochanon ben Zakai) quoted the following verse regarding him: And a threefold cord is not quickly broken. (Koheles 4:12) **Avos D'Rabbi Nasan 14:3**

D.

אמרה ליה בת קיסר לרבי יהושע בן חנניה תורה מפוארה בכלי מכוער א"ל למדי מבית אבוך במה מניחין יין אמרה ליה במאני דפחרא אמר לה כולי עלמא בפחרא ואתון במאני דפחרא אתון אחיתון במאני דכספא ודהבא אזלת ורמת חמרא במאני דכספא ודהבא וסרי אמר לה אף אורייתא כן והאיכא שפירין וגמירין אמר לה אי הוו סנו הוו גמירין טפי. נדרים נ:

The emperor's daughter said to Rabbi Yehoshua ben Chananiah, "Such comely wisdom in an ugly vessel!" He replied, "Learn from your father's palace. In what is the wine stored?" "In earthen jars," she answered. "But all people store in earthen vessels, and you too likewise! You should keep it in jars of gold and silver!" So she went and had the wine replaced in vessels of gold and silver, and it turned sour. "Thus," said he to her, "The Torah is likewise!" "But are there not handsome people who are learned too?" "Were they ugly they would be even more learned," he retorted. **Nedarim 50b**

E.

רבי יהושע הרצה דברים לפני רבן יוחנן בן זכאי. חגיגה יד:

Rabbi Yehoshua delivered a discourse on "Maaseh Merkava" (The mystic explanation on the prophetic vision recorded in Ezekiel Chapter 1) in the presence of Rabban Yochanon ben Zakai. **Chagigah 14b**

F.

אמר רב יודה אמר רב כל עיר שאין לה שנים לדבר ואחד לשמוע אין מושיבין סנהדרין ובביתר הוו שלשה וביבנה ארבעה: רבי אליעזר, רבי יהושע, רבי עקיבא, ושמועון התימני. סנהדרין יז:

Rav Yehuda said in Rav's name: A Sanhedrin must not be established in a city which does not contain two who can speak [all seventy languages] and one who understands them. In the city of Betar there were three and in Yavneh four: Rabbi Eliezer, Rabbi Yehoshua, Rabbi Akiva, and Shimon the Temanite, who used to discuss before them sitting on the ground. **Sanhedrin 17b**

G.

רבי יהושע אב בית דין הוה. בבא קמא עד:

Rabbi Yehoshua was the "Av Bais Din" (Head of the Rabbinical Court). **Bava Kama 74b**

H.

דר' גמליאל ורבי יהושע הוו אזלי בסנתא כהדי דר' גמליאל הוה פיתא בהרי רבי יהושע הוה פיתא וסולתא שלים פיתיה דר' גמליאל סמך אסולתיה דרבי יהושע אמר ליה מי הוה ידעת דהוה לך עכובא כולי האי דאיתית סולתא אמר ליה כוכב אחד לשבעים שנה עולה ומתעה את הספינות ואמרתי שמא יעלה ויתעה אותנו אמר ליה כל כך בידך ואתה עולה בספינה. הוריות י.

Rabbi Gamliel and Rabbi Yehoshua once travelled on board a ship. Rabbi Gamliel had with him some bread only, while Rabbi Yehoshua had with him bread and flour. When Rabbi Gamliel's bread was consumed he depended on Rabbi Yehoshua's flour. "Did you know," the former asked him, "that we should be so much delayed that you brought flour with you?" The latter answered him, "A certain star rises once in seventy years and leads the sailors astray, and I suspected it might rise and lead us astray." "You possess so much knowledge," the former said to him, "and yet must travel on board a ship!" **Horios 10a**

II. Rabbi Yehoshua The Levi

A.

מעשה בר' יהושע בר חנניה שהלך לסייע בהגפות דלתות אצל ר' יוחנן בן גודגדא אמר לו בני חזור לאחוריק שאתה מן המשוררים ולא מן המשוערים. ערכין יא:

It happened that Rabbi Yehoshua ben Chanania went to assist Rabbi Yochanan ben Gudgeda in the fastening of the Temple doors, whereupon he said to him, "My son, turn back, for you are of the choristers (the Levites that sing at the libation ceremony), not of the door-keepers." **Arachin 11b**

B.

תניא אמר ר' יהושע בן חנניה כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה לא ראינו שינה בעינינו כיצד שעה ראשונה תמיד של שחר משם תפלה משם לקרבן מוסף משם לתפלת המוספין משם לבית המדרש משם לאכילה ושתיה משם לתפלת המנחה משם לתמיד של בין הערבים מכאן ואילך לשמחת בית השואבה. סוכה נג.

It was taught: Rabbi Yehoshua ben Chanania stated, "When we used to rejoice at the place of the Water-Drawing, our eyes saw no sleep. How was this? The first hour was the daily morning sacrifice, from there to prayers, from there to the additional sacrifice, then the prayers to the additional sacrifice, then to the House of Study, then the eating and drinking, then the afternoon prayer, then the daily evening sacrifice, and after that the rejoicing at the place of the Water-Drawing." **Sucah 53a**

C.

מי שהיו פירותיו רחוקים ממנו צריך לקרוא להם שם מעשה ברכן גמליאל והזקנים שהיו באין בספינה אמר רבן גמליאל עשור שאני עתיד למוד נתון ליהושע ומקומו מושכר לו עשור אחר שאני עתיד לימוד נתון לעקיבא בן יוסף שיזכה בו לעניים ומקומו מושכר לו א"ר יהושע עשור שאני עתיד למוד נתון לאלעזר בן עזריה ומקומו מושכר לו ונתקבלו זה מזה ש"כר. מעשר שני ה:ט

If a man had his produce at a distance from him, he must [take the necessary tithes and] call by name thereof. Once it happened that Rabban Gamliel and the Elders were travelling home by ship, and Rabban Gamliel said, "One tenth which I shall measure is given to Yehoshua, and the place thereof is leased to him; the other tenth which I shall measure is given to Akiva ben Yoseph that he may hold it for the poor, and the place thereof is leased to him". R. Yehoshua said, "The tenth which I shall measure is given to Elazar ben Azariah, and the place thereof is leased to him," and they each received rent one from another. **Maasar Shaini 5:9**

III. Words of Wisdom

A.

מעשה ברבי יהושע שהשכים אצלו אדם ונתן לו אכילה ושתיה והעלהו לגג לשכב ונטל סולם מתחתיו מה עשה אותו האיש עמד בחצי הלילה ונטל את הכלים וכרכן בטליתו וכיון שביקש לירד נפל מן הגג ונשברה מפרקתו לשחרית השכים רבי יהושע ובא מצאו כשהוא נופל אמר לו ריקה כך עושין בני אדם שכמותך אמר לו רבי לא הייתי יודע שנטלת את הסולם מתחתי אמר לו ריקה אי אתה יודע שמאמש היינו זהירין כך מכאן א"ר יהושע בן לוי לעולם יהיו כל בני אדם בעיניך כלסטים והוי מכבדן כר"ג. דרך ארץ רבה פרק חמישי

There was an incident with Rabbi Yehoshua that a man came early in the morning to him. He gave him food and drink and brought him up to the roof (or second story) to sleep. He (Rabbi Yehoshua) took away, however, the ladder [unbeknownst to his guest]. What did the guest do? He got up in the middle of the night and took the vessels [that belonged to Rabbi Yehoshua] and wrapped them in his talis. But when he attempted to go down the from the roof (or second story) he fell and broke his neck. In the morning Rabbi Yehoshua got up and found him sprawled out. He said, "Rogue! This is what people like you do?" He replied, "Rabbi, I didn't realize that you removed the ladder from under me." "Rogue! Don't you know that yesterday we were on our guard for you," he retorted. From this [incident] Rabbi Yehoshua ben Levi [concluded and] said, "Every person should be held in your eyes like a thief, but you should honor him as if he would be Rabban Gamliel." **Derech Eretz Rabbah Chapter 5**

B.

אמר רבי יהושע בן חנניה מימי לא נצחני אדם חוץ מאשה תינוק ותינוקת אשה מאי היא פעם אחת נתארחתי אצל אכסניא אחת עשתה לי פולין ביום ראשון אכלתים ולא שיירתי מהן כלום שנייה ולא שיירתי מהן כלום ביום שלישי הקדיחתן במלח כיון שטעמתי משכתי ידי מהן אמרה לי רבי מפני מה אינך סועד אמרתי לה כבר סעדתי מבעוד יום אמרה לי היה לך למשוך ידיך מן הפת אמרה לי רבי שמא לא הנחת פאה בראשונים ולא כך אמרו חכמים אין משיירין פאה באילפס אבל משיירין פאה בקערה תינוקת מאי היא פעם אחת הייתי מהלך בדרך והיתה דרך עוברת בשדה והייתי מהלך בה אמרה לי תינוקת אחת רבי לא שדה היא זו אמרתי לה לא דרך כבושה היא אמרה לי ליסטים כמותך כבושה תינוק מאי היא פעם אחת הייתי מהלך בדרך ראיתי תינוק יושב על פרשת דרכים ואמרתי לו באיזה דרך נלך לעיר אמר לי זו קצרה וארוכה וזו ארוכה וקצרה והלכתי בקצרה וארוכה כיון שהגעתי לעיר מצאתי שמקיפין אותה גנות ופרדיסין חזרתי לאחורי אמרתי לו בני הלא אמרת לי קצרה אמר לי ולא אמרתי לך ארוכה נשקתיו על ראש ואמרתי לו אשריכם ישראל שכולכם חכמים גדולים אתם מגדולכם ועד קטנכם. עירובין נג:

Rabbi Yehoshua ben Chananiah remarked, "No one has ever had the better of me except a woman, a little boy and a little girl. What was the incident with the woman? I was once staying at an inn where the hostess served me beans. On the first day I ate all of them leaving nothing. On the second day too I left nothing. On the third day she over seasoned them with salt, and, as soon as I tasted them, I withdrew my hand. 'My Master,' she said to me, 'why do you not eat?' 'I have already eaten,' I replied, 'earlier in the day.' 'You should then,' she said to me, 'have withdrawn your hand from the bread.' 'My Master,' she continued, 'is it possible that you left as compensation for the former meals, for have not the Sages laid down: Nothing is to be left in the pot but something must be left in the plate? [as a compensation to the waitress] What was the incident with the little girl? I was once on a journey and, observing a path across a field, I made my way through it, when a little girl called out to me, 'Master! Is not this part of the field?' 'No,' I replied, 'this is a trodden path.' 'Robbers like yourself,' she retorted, 'have trodden it down.' What was the incident with the little boy? I was once on a journey when I noticed a little boy sitting at a cross-road. 'By what road,' I asked him, 'do we go to the town?' 'This one,' he replied, 'is short but long and that one is long but short.' I proceeded along the 'short but long' road. When I approached the town I discovered that it was hedged in by gardens and orchards. Turning back I said to him, 'My son, did you not tell me that this road was short?' 'And,' he replied, 'did I not also tell you, "but long"?' I kissed him upon his head and said to him, 'Happy are you, O Israel, all of you are wise, both young and old.'"

Eruvin 53b

C.

הלך משם ומצא תינוק אחד ובידו כלי מכוסה אמר לו מה בידך מכוסה בכלי זה אמר אילו בעית אימא דתדע מה דאית עמי לא הות אמרה לי כסיתיה . כיון שנכנס לעיר מצא תינוקת עומדת ממלאה מן העין אמר לה השקיני מים אמרה ליה לך ולחמרך כיון ששתה ופנה לילך אמר לה בתי עשית כמעשה רבקה אמרה ליה אני עשיתי כמעשה רבקה ואתה לא עשית כמעשה אליעזר. מדרש רבה איכא א:ט

He left and found a young child with a covered vessel in his hand and said to him, "What are you holding in that covered vessel?" The child replied, "If my mother wanted you to know what is in here, she would not have told me to cover it up." When he entered the city, he found a young girl standing and filling (her vessel) from the well. Said he to her, "Please give me water to drink." She said, "You and your donkey." When he had drunk and turned to leave, he said to her, "My daughter, you have done like Rivka." She replied to him, "I did like Rivka, but you did not do like Eliezer." **Midrash Rabbah Eichah 1:19**

D.

רבי יהושע אומר עין הרע ויצר הרע ושנאת הבריות מוציאים את האדם מן העולם. אבות ב:יא

Rabbi Yehoshua said: An evil eye (jealousy or greed), the evil inclination, and hatred of other people remove a person from this world. **Avos 2:11**

E.

תני ר' יהושע יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית שכן רות אומרת לנעמי שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז אשר עשה עמי אין כתיב כאן אלא אשר עשיתי עמו אמרה לה הרבה פעולות וטובות עשיתי עמו היום בשביל פרוסה שנתן לי. ויקרא רבה לד:ח

Rabbi Yehoshua taught: The poor man does more for the philanthropist, than the philanthropist does for the poor man. We see this with Ruth who said to Naomi, "The name of the man that I worked (or did) with was Boaz." (Ruth 2:19) The verse is not written: [the man] who did (a favor) with me, but rather: which I did with him. She said to her [in effect]: I did many works and favors with (or for) him today as a result of the piece of bread that he gave me. **Vayikrah Rabbah 34:8**

IV. The Brilliant Advocate

A.

ת"ר מעשה ברבי יהושע בן חנניה שהלך לדרך גדול שברומי אמרו לו תינוק אחד יש בבית האסורים יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים הלך ועמד על פתח בית האסורים אמר מי נתן למשיסה יעקב וישראל לבוזזים ענה אותו תינוק ואמר הלא ד' זו חטאנו לו ולא אבו בדרכיו הלוך ולא שמעו בתורתו אמר מובטחני בו שמורה הוראה בישראל העבודה שאיני זו מכאן עד שאפדנו בכל ממון שפוסקין עליו אמרו לא זו משם עד שפדאו בממון הרבה ולא היו ימים מועטים עד שהורה הוראה בישראל ומנו רבי ישמעאל בן אלישע. גיטין נח.

Our Rabbis have taught: Rabbi Yehoshua ben Chananiah once happened to go to the great city of Rome, and he was told there that there was in the prison a child with beautiful eyes and face and curly locks. He went and stood at the doorway of the prison and said, "Who gave Jacob for a spoil and Israel to the robbers?" (Isaiah 42:24) The child answered, "Is it not the Lord, He against Whom we have sinned and in whose ways they would not walk, neither were they obedient unto His law." (ibid.) He said, "I feel sure that this one will be a teacher and halachic guide in Israel. I swear that I will not budge from here before I ransom him, whatever price may be demanded." It is reported that he did not leave the spot before he had ransomed him at a high figure, nor did many days pass before he became a teacher and halachic guide in Israel. Who was he? He was Rabbi Yishmael ben Elisha. **Gittin 58a**

B.

אמר ליה קיסר לר' יהושע בן חנניה בעינא דאיחזי לאלקיכו א"ל לא מצית חזית ליה א"ל איברא חזינא ליה אזל אוקמיה להרי יומא בתקיפת תמוז א"ל איסתכל ביה א"ל לא מצינא א"ל יומא דחד משמשי דקיימי קמי דקודשא בריך הוא אמרת לא מצינא לאיסתכלא ביה שכינה לא כל שכן. חולין נט:

The emperor said to Rabbi Yehoshua ben Chananiah, "I wish to see your G-d." He replied, "You cannot see him." "Indeed," said the Emperor, "I will see him." He went and placed the Emperor facing the sun during the summer solstice and said to him, "Look up at it." He replied, "I cannot." Said Rabbi Yehoshua, "If at the sun which is but one of the ministers that attend the Holy One, blessed be He, you cannot look, how then can you presume to look upon the Divine presence!" **Chulin 59b**

C.

א"ל קיסר לרבי יהושע בן חנניה מפני מה תבשיל של שבת ריחו נודף אמר לו תבלין אחד יש לנו ושבת שמו שאנו מטילין לתוכו וריחו נודף אמר לו תן לנו הימנו אמר לו כל המשמר את השבת מועיל לו ושאינו משמר את השבת אינו מועיל לו. שבת קיט.

The emperor said to Rabbi Yehoshua ben Chananiah, "Why has the Sabbath dish such a fragrant odor?" "We have a certain seasoning," he replied, "called the Sabbath, which we put into it, and that gives it a fragrant odour." "Give us some of it," he asked. "To him who keeps the Sabbath," he retorted, "it is effectual; but to him who does not keep the Sabbath it is of no use." **Shabbos 119a**

D.

אדריאנוס שחיק טמיא שאל לר' יהושע בן חנניה א"ל אנא טב ממשה רבך א"ל למה דאנא חי והוא מת וכתוב כי לכלב חי הוא טוב מן האריה המת אמר ליה יכול את לגזור דלא ידלק בר נש נור תלתא יומין אמר ליה אין לעידן עמיה סלקון תרויהון על איגר פלטין חמי תננא סליק מן רחיק א"ל מה כן א"ל איפרכיא ביש עאל אסיא ובקר יתיה וא"ל עד דשתי חמימי לא מיתסי א"ל תיפח רוחיה עד דאת קיים בטלה גזרתך. ומשה רבינו משעה שגזר עלינו לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת לא מדליק יהודאי נור בשבתא מיומוהי ועדיין לא נתבטלה גזירתו עד השתא אמרת את כן דאנא טב מיניה . מדרש רות רבה:ג:

Hadrian, may his bones be crushed, asked Rabbi Yehoshua, "I am better than Moshe your teacher." "Why?" he replied. "Because, I am alive and he is dead. It is written 'for a live dog is better than a dead lion.' (Koheles 9:4)" He (Rabbi Yehoshua) replied, "Can you decree that no one will be allowed to light a fire for three days?" He replied, "Yes!"

At night [after he had made the decree] they both went up to the roof of the palace. They saw smoke rising from afar. [They went to the source of the smoke and] asked them, "What is this all about? [Why did you violate the decree?]" They replied, "The mayor [of village] became sick and a doctor came in to visit him in the morning and told him that he wouldn't become better unless he drank hot water." [Rabbi Yehoshua] remarked to him (Hadrian), "May his spirit be deflated! (referring to Hadrian) Even while you're alive your decrees are ineffective. Moshe our teacher, [on the other hand], from the time he decreed upon us: You shall not burn a fire wherever you live on the day of the Sabbath (Exodus 35:3), there hasn't been a Jew who has lit a fire on the day of the Sabbath. How can you say that you are better than he?" **Rus Rabbah 3:2**

E.

אנדריאנוס קיסר אמר לו לר' יהושע גדולה היא הכבשה שעומדת בין שבעים זאבים אמר לו גדול הוא הרועה שמצילה ושוברן לפניהם הה"ד כל כלי יוצר עליך לא יצלה וגו'. אסתר רבה י:א

The Caesar Hadrian said to Rabbi Yehoshua, "Great is [the power of] the lamb (the Jewish people) that can stand amongst seventy wolves (the nations of the earth) [and still survive]." He replied, "Great is the power of the shepherd (G-d) that saves them and breaks [the power of the wolves] that stand before them." **Esther Rabbah 10:11**

F.

רבי יהושע בן חנניה הוה קאי בי קיסר אחי ליה ההוא אפיקורוסא עמה דאהדרינהו מריה לאפיה מיניה אחוי ליה ידו נטויה עלינו אמר ליה קיסר לר' יהושע מאי אחוי לך עמא דאהדרינהו מריה לאפיה מיניה ואנא מחוינא ליה ידו נטויה עלינו אמרו ליה לההוא מינא מאי אחויית ליה עמא דאהדרינהו מריה מיניה ומאי אחוי לך לא ידענא אמרו גברא דלא ידע מאי מחו ליה במחוג יחוי קמי מלכא אפקוהו וקטלוהו. הגיגה ה:

Rabbi Yehoshua ben Chanania was at the court of Caesar. A certain unbeliever showed him [by a certain movement of his hand]: A people whose Lord has turned His face from them. He (Rabbi Yehoshua) showed him: His hand is stretched over us. Said Caesar to Rabbi Yehoshua, "What did he show you?" "A people whose Lord has turned His face from them.' And I showed him, 'His hand is stretched over us.'"

Then [Caesar] said to the heretic, "What did you show him?" "A people whose Lord has turned His face from them." "And what did he show you?" - "I do not know." Said he, "A man who does not understand what he is being shown by gesture should hold converse in signs before the king!" They led him forth and slew him. **Chagigah 5b**

G.

חנניה בן אחי רבי יהושע אזל להדיה כפר נחום ועבדון ליה מלה ועלון יתיה רכיב חמרא בשבתא אזל לגביה יהושע חביביה ויהיב עלוי משח ואיתסי. א"ל כיון דעיתר כן חמרא דההוא רשיעא לית את יכיל שרי בארעא דישראל נחת ליה מן תמן לכבל ודמך תמן בשלמיה. קהלת א:ח

Chanania the son of the brother of Rabbi Yehoshua went to Capernaum. They did something to him (meaning that they convinced him) and thereby they rode him on a donkey on the Sabbath (an allusion to Zachariah 9:9). He went back to his uncle Rabbi Yehoshua who put on him an oil (an allusion to Moshiach משיח he who is anointed with oil) and healed him. He (Rabbi Yehoshua) said to him, "Since the donkey of that evil person was aroused in you, you cannot dwell any longer in the Land of Israel. Go down from here to Babylon and there you should [remain and] die in peace." **Midrash Koheles Rabbah 1:8**

H.

בימי רבי יהושע בן חנניה גזרה מלכות הרשעה שיבנה בית המקדש הושיבו פפוס ולוליאנוס טרפיזין מעכו עד אנטוכיא והיו מספקין לעולי גולה כסף וזהב וכל צרכם אזלין אלין כותאי ואמריין ידיע להוי למלכא דהדין קרתא מרדתא תתבנא ושוריא ישתכללון מנדה בלו והלך לא כיתנון מנדה זו מדת הארץ בלו זו כפרובגירון והלך אנגרוטינה ואמר להון מה נעביד וגזרית אמריין ליה שלח ואמר להון או ישנון יתיה מאתריה או יוספון עליה חמש אמין או יפצרון מיניה חמש אמין מן גרמיהון אנון חזרין בהון והוון קהליא מצתין בהדא בקעתא דבית רמון כיון דאתון כתיבא שרון בכיין בעיין לממרד על מלכותא אמריין יעול חד בר נש חכימא וישדך צבורא אמריין יעול ר' יהושע בן חנניא דהוא אסכולוסטקיא דאורייתא עאל ודרש ארי טרף טרף ועמד עצם בגרונו אמר כל דאתי מפיק ליה אנא יהיב ליה אגריה אתא הדין קורא מיצראה דמקוריה אריך יהיב מקוריה ואפקיה אמר ליה הב לי אגרי א"ל זיל תהא מלגלג ואומר דעילת לפומא דאריה בשלם ונפקת בשלם כך דיינו שנכנסנו לאומה זו בשלום ויצאנו בשלום. בראשית רבה סד:י

In the days of Rabbi Yehoshua ben Chanania, the evil empire (Rome) decreed that the Temple (Bais HaMikdash) should be rebuilt. Papus and Lulianus set up a system of offices from Acco to Antioch to provide gold, silver, and all the other needs to all those that were coming in from the Diaspora to rebuild the Temple. The Samaritans, however, went to the emperor and told him, "The Emperor should be aware that this city (Jerusalem) is a rebellious city. If it will be rebuilt, and the walls finished, neither the property taxes, head taxes, nor tithe taxes of produce will ever be paid." He replied, "What can I do? I have already decreed [that the Temple be rebuilt]." "Send them the following message: Either change the place of the Temple [and keep the original dimensions] or [make the following change:] increase it by five cubits or reduce it by five cubits [so that the new structure will be different from the original]." As a result of the influence of the Samaritans the project was halted.

There was a communal meeting regarding the building of the Temple that was being held in the valley of Bais Rimon. When the [official] correspondence came [regarding the Emperor's decision], they started to cry. [At that point there was a group that] was planning to revolt against the government. [Some of the leadership then made the suggestion and] said, "We should bring in some wise individual who will be able to quiet down the crowd." [Another group] said, "Let us bring in Rabbi Yehoshua ben Chanania because he is the dean of the Yeshiva [and will know how to effectively deal with them]." He (Rabbi Yehoshua) came up and delivered the following discourse, "Once, the lion after eating his prey, got a bone stuck in his throat. [Unable to remove it himself,] he promised [the other animals] that the one who removes [the bone] will be rewarded." [Whereupon,] an Egyptian stork stuck its long beak into the lion's mouth and extracted [the bone]. The stork then asked the lion for its reward. The lion replied, "[Your reward is that now] you will be able to tell everyone that you put your head in the lion's mouth and you came out in one piece." [Continued Rabbi Yehoshua,] "It is enough for us to have come in [to the mouth of] this nation (Rome) and to have gone out in peace." **Midrash Beraishis Rabbah 64:10**

V. The Death of the Advocate

A.

משמת רבי יהושע בטלה עצה ומחשבה. סוטה מט:

When Rabbi Yehoshua died, counsel and thought ceased. **Sotah 49b**

B.

כי קא ניחא נפשיה דרבי יהושע בן חנניה אמרו ליה רבנן מאי תיהוי עלן מאפיקורוסין אמר להם אבדה עצה מבנים נסרחה חכמתם כיון שאבדה עצה מבנים נסרחה חכמתן של אומות העולם ואי בעית אימא מהכא ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך. חגיגה ה:

When the soul of Rabbi Yehoshua was about to go to its rest, the Rabbis said to him, "What will become of us at the hands of the apostates?" He answered them, "Counsel is perished from the children; their wisdom is vanished." (Jeremiah 49:7) [The Scripture means to say that] as soon as counsel is perished from the children [of Israel], the wisdom of the peoples of the world is vanished. **Chagigah 5b**